

ПОЗОРИШТЕ.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЏИЋ.

ИЗЛАЗИ ЧЕТИРИ ПУТА НА НЕДЕЉУ НА ПО ТАБАКА. — СТОЈИ ЗА ПОРИ САД 40, А НА СТРАНУ 60 НОВ. МЕСЕЧНО. — ЗА ОГЛАСИ
НАПЛАЋУЈЕ СЕ ОД ЈЕДНЕ ВРСТЕ 3 НОВ. И 30 ЗА ЖИГ СВАКИ ПУТ.

ТЕРА ОПОЗИЦИЈУ.

ШАЉИВА ИГРА У ЈЕДНОЈ РАДЊИ, НАПИСАО † КОСТА ТРИФКОВИЋ.

(Наставак.)

Ћира. Мислите? (За себе.) Да ми те је само прочупати!

Муштерија. Ја сам увек био противан том зидању.

Ћира. Тако? (За себе.) Противан — и он је противан!

Муштерија. Ето, то је новост, а сада збогом, па гледајте молим вас за чизме. (Пође да иде.)

Ћира. Чизме! (Накашље се.) Молим вас, ви се зовете господин Аксентије Петровић.

Муштерија. Поповић, драги мајсторе, Поповић!

Ћира. Поповић? Онда опростите, ја сам се забунио! Чизме су за Аксентију Петровића. (За себе.) Хоћу да се светим!

Муштерија. Како? Та ви рекосте за мене?

Ћира. Забунио сам се, ви ћете опростити.

Муштерија. А моје чизме?

Ћира. Ваше ће те чизме добити, да не кажем много — о усексу. (За себе.) Не ће бити позоришта!

Муштерија. О усексу? Та дотле је и зима прошла.

Ћира. Не могу пре; имам страшно много посла.

Муштерија. Господар Ћиро, ви се ванда шалите.

Ћира. Никад, господин Аксентије. (За себе.) Хоћеш да си противан!

Муштерија. Господар Ћиро, мени чизме требају још данас, па ако ми их не пошљете, ја ћу вас тужити.

Ћира. Слободно! (За себе.) То је опозиција!

Муштерија. Је ли то ваша последња реч?

Ћира. Последња!

Муштерија. Онда, знајте, да ћу вас тужити, да ми платите чизме, јер ви сте — ви сте је-

дна варалица, који не држите речи, који ће те мене да баците у кревет, — ја могу због вас умрети! Шта? Умрети! Ви сте убица — ви, ви, ви сте —

Ћира (лања се кајшица.) Господин Аксентије! (Аксентије утекне.)

П О Ј А В А О С М А.

Ћира (сам, смеје се.)

Ћира. Ха, ха, ха! Хоћеш да си противан? Хоћеш да ме секираш? Добро, а ти иди бос. Ја, мајстор Ћира, не правим чизама за такве људе, јер ја сам од опозиције! Јесте ли разумели Господин Аксентије? Чисто ми је лакше, осећам, да сам своме начелу веран остао! Нема ти лепше од опозиције, и кад куцне самртни час, и онда ћу се противити!

П О Ј А В А Д Е В Е Т А.

Јеца и пређашњи.

Јеца (ступи). А, где, зар си већ дошао?

Ћира. Дошао сам!

Јеца. Па шта је ново на пијаци?

Ћира. Јутрошњи снег је најновији.

Јеца. Но, но, старче, као да се љутиш?

Ћира. Ја? Зар тако изгледам?

Јеца. Мени се бар чини!

Ћира. Понда?

Јеца (за себе.) Нема сумње, да је љутит. Морам ја друкчије почети. (На глас и оштро.) Понда је то, да се имам с тобом разговарати.

Ћира (за себе.) Нешто јој севају очи. (Благо, на глас.) Разговарати, бакице моја? Па де, шта имаш?

Јеца (за себе.) Понушта. (На глас.) Ствар је врло важна, тиче се нашег детета.

Ђира. Катице! Да се није разболела?

Јеца. Није него још што, — хоће да се уда!

Ђира. Да се уда? Ал' драга бакице!

Јеца. Ту нема али! Девојка кад хоће да се уда, онда се и удаје!

Ђира. Ал' к'о велим, још је млада —

Јеца. Шта млада? Подај девојку, док је ишту!

Ђира. Ал' знаш, бакице, тек —

Јеца. Нема ни али, ни тек! А знаш ли које младожења?

Ђира. Одкуд да знам?

Јеца. Е па чуј: младожења је наш Миша.

Ђира. Та је ли могуће?

Јеца. За што да није могуће. Зар он није момак као и други

Ђира. Оно јесте, — ал' ја нисам приметио, да је он Катицу радо гледао.

Јеца. Ти, да боме, да ниси, ал' ја сам то одавно приметила! Материно око далеко види!

Ђира. То је све лепо! Миша је —

Јеца. Ваљан!

Ђира. За цело!

Јеца. Поштен!

Ђира. За цело!

Јеца. Раден, млад, леп, а има и нешто мало новаца, па шта ћеш више!

Ђира. Све је истина, само што се тиче новаца —

Јеца. Хајд' доста је већ! (Виче.) Катице, Михаило. (Ови изају.)

П О Ј А В А Д Е С Е Т А.

Катица, Миша и пређашњи.

Јеца. Одите овамо, па оца у руку. (Ови хоће да пољубе Ђиру у руку.)

Ђира (Не да се.) Фала, фала, ја нисам противан, само једно да је још —

Миша. Шта то, драги мајсторе?

Ђира. Шта друго него више новаца. Јер видиш, ја Катици врло мало могу дати, таман доста за сватове, па шта онда? Истина ти си вредан и раден, ал' тек у брачном животу има много трошка!

Миша. Каква то драги мајсторе?

Ђира. Та прво треба јести?

(Наставиће се.)

К Н Е З П Е С Н И К.

(Наставак.)

Мени самом, који ево већ четврт столећа живим у Бечу, била је ова црквица непозната, ја сам је тако рећи сада открио. Вођа ми је био једна штампана позивница, која је овако гласила:

„Свемогућем богу допало се, да преосвећеног и светлог господара кнеза и владике Црне Горе, Петра Петровића Његоша 19. (31.) октобра 1851. после дужег боловања у 38. години живота на Цетињу са овога света у бољи одазове. Кнез Михаило Обреновић врши у име родбине покојникове овим последњу хришћанску дужност према своме незаборављеном пријатељу, приређујући му у недељу 11 (23. новембра свечан парастос, на који се сви пријатељи и поштоватељи покојникови позивају.“

Сваки, чим је само у цркву ступио, добио је од црквењака запаљену воштаницу, тако, да је читаво општинство суделовало у светој, задушној молитви за смиреног владике, мудрог владара, одушевљеног песника, — господара Црне Горе, с којим смо се оног веселог вечера

на игранци упознали Насред цркве читали су свештеници, у црним одежама са белим крстовима на грудима и леђима, тужно опело на словенском језику; онда приступи један „мирјанин“, али одевен као свештеник, једноме са црним застртом налоњу, и изговори говор у славу покојнику

Племе, из кога је био Петар Петровић владика црногорски, дошло је на крају 17. столећа на владу избором Данила Петровића Његоша за митрополита. Зећани израде у наше дозволу, да им митрополит може доћи и једну нову цркву посветити. Али кад дође, буде од неверног наше ухваћен, и само се откупом од 3000 комада дуката, састављеним понајвише из црвенога злата и сребра, могао од смрти избавити. Кад се избавио, видио је, да земљи, у којој се мусломанство почело ширити, нема друга спаса, него да се сви следбеници пророкове вере потуку. Једне ноћи, баш на бадње вече, буду сви мухамеданци у Црној Гори поубијани.

Овог свога претка и његово славно дело — црногорску вартоломијеску ноћ — овековечио је наш песник у једној жалосној игри — „Горскоме вијенцу“ . . .

Од тог тренутка није престао међу Црногорцима и Турцима рат, и то крвав, фанатичан, грозан рат, коме равна нема; често би буњуо у жесток пламен, који све тлачи и прождире,

али који се не гаси, но који и под пепелом ставана и гомилом костију уме мирно да тиња. Срећа је превртљива, и час је на једној, час на другој страни бивала. И сада, кад ове редове пишемо, та борба није још са свим довршена, и ако је само поједини са четата ајдучким воде. Подруг столећа није било у стању да духове измири.

(Наставиће се.)

Д И С Т И Њ И.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(Звонар павловске цркве у Лондону.) (Наставак.)
Осамнаест година дана живио је јунак драме наше код своје куће у највећој несрећи. Не излечив се право од ране пушчане, хтеде се кренути у Америку жени својој. Не залечена рана позледи се; он падне у постељу и на послетку ослени. Добије писмо од жене, али га не смеде ником дати да прочита. Јорик и Сара умру; он узме себи пејако дете сарино Мару. Кад Мара одрасте и научи читати и писати, даде јој Џон писмо женино, у ком му јавља, да је добила сина и да га жељно очекује. Мара је писала у Америку, али бадава. Џон је мислио, да му је жена умрла. Клара међу тим остаде у Америци без оца. Болест је свали у постељу и мислећи да ће умрети преише цело имање своје Бетфорду, коме она беше сиповица, под тим условом, да он посини њеног сина Хенрика. Но она остане у животу и враћа се са Бетфордом у Лондон. У то време дође некако и Џон у Лондон и поста препоруком звонар павловске цркве. Бетфорд губернатор Таура дође са пријатељем својим Лудловом у стан звонаров. Из разговора њихова дознајемо, да Бетфорд није нико други до Вилем Смит, а Лудлов онај пријатељ његов, који му пре 18 година посла путни лист да у Америку побегне. У Енглеској владао је син Карла I., који се старао да уђе у траг издајницима оца свог. Тога се бојао Бетфорд, те је гледао да ожени посинка свог Хенрика кћерком моћнога канцелара Уестона, Хенрик пак волео је Мару, поћерку звонара Џона. Хенрик пошаље лекара Албина к Џону да види, да ли ће га моћи излечити од слепоте. После дође и сам Хенрик, па кад је Мара изишла да га испрати, зграбе је Бетфорд и Лудлов и побегну с њом. Но лекар Албин познао је бетфордова кола и јави одмах Џону шта се догодило. Бетфорд није познао Џона. Да му план о женидби за руком пође, науми, да баца Џона у тамницу као пристана кривељева. Албин доведе Џона у Таур Бетфорду, да му овај кћер врати. Клара позна Џона, а он њу по гласу кад уђе у собу да зовне Бетфорда, јер беше краљев брат у Таур дошао. Џон навали на Албина да му вид поврати; Албин присладе и одведе га у хенрикову собу. Хенрик прича узбуђен матери како од ове операције зависк живот његовог пријатеља. Клара ужасне се од тих речи, каже Хенрику, да му је Џон отац и хтеде да спречи ту опасну операцију. Но међу тим дође Бетфорд и јави Хенрику, да је краљев

брат баш сад отишао у стан звонаров, јер је лорд Уестон нашао доказе да је звонар сукривац смрти Карла I., те мора раставити Хенрика од Маре, поћери злочинца, који ће скоро на губилиште. Претресајући стан звонаров нађу оно писмо на Смита и однесу га краљу. Краљ дође у Таур да звонара у тамницу баца. Албин представи краљу озбиљност ситуације, у којој се болесник налази. Но на нарочито захтевање Бетфордово заповеди краљ, да га у тамницу затворе, јер је видео, да звонар није нико други већ ловац Џон, о ком је мислио да га је убио. Бетфорду не изађе план за руком да убије звонара у тамници, јер је лекар не престао уз њега био. За то науми да смакне лекара, давши му лажно писмо као бајати да му Хенрик пише да ноћу Албин дође у Кенсингтон, где ће га очекивати Мара па да с њом побегне. Међу тим склони Бетфорд краља на то, да прогласе да је Џон умрло, да неби Смит умакао кад доче да је Џон прогледао. Џона науми Бетфорд да баца у Темзу, а на његово место да подметедругог мртваца. Да му Хенрик при том не смета, ујдурмише те ноћи малу побуну у Уиндзору где беше Хенрик. Баш кад хтеде Албин у Кенсингтон Мари у помоћ да пође, дође Хенрик, да јави губернатору лондонском о побуни и да се увери да л' му је отац умрло. Албин дозна да је оно писмо лажно. — Клара чувши о смрти довојој исповеда краљу, да је он њен муж, те је рада да га не закопају међу зликовце. У три сата ноћу требао је да дође Албин Џону да му завој са очију сними. Па по што у то време не дође одере сам Џон завој са очију зовући Албина. Краљ беше уз гробницу, чује вику и заповеди да гробницу отворе. Краљ дозна да је то звонар о ком му рекосе да је те ноћи умрло. Те ноћи беше игранка у Тауру. Међу гостима позна Џон Вилема Смита и кад овај из дворане изиђе пође за њим и напусти да га убије. Бетфорд састане се са звонаром, дозна од Џона да је Мара кћи његова, па видећи да Џон зна прошлост његову, моли Џона, да му допусти да побегне и да спасе живот. Џон пристане из великодушја, но беше доцкан. Бетфорд се убије кад виде војнике, који га хтедохе у тамницу одвести. У Кенсингтону ухвати и Лудлова, који је хтео Албина да убије. Крај драме да се сам по себи из овога извести.

(Сршиће се.)

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

47. ПРЕДСТАВА.

У II. ПРЕТПЛАТИ 9.

У НОВОМЕ САДУ У ПЕТАК 21. МАРТА 1875.

ПРВИ ПУТ:

ОСАМ ДАНА ПОСЛЕ ВЕНЧАЊА.

Шаљива игра у I. чину, по француском написао Хилдбранд, превела Персида Пинтеровићева.

О С О Б Е:

Хенрик Верније	Ружић.
Елиза, његова жена	Ј. Сајевићка.
Димелије, хенриков пашеног	Сајевић.
Марија, његова жена	Д. Ружићка.
Жап, слуга	Добриновић.

Збива се на пољском добру хенриковом.

ЗА ТИМ ПРВИ ПУТ:

СВИ СМО ИЗМИРЕНИ.

Шаљива игра у I. чину, од Велимира Ђорђевића.

О С О Б Е:

Пера Барић, србенда, економ	Ружић.
Владимир, његов синовац	Сајевић.
Милутин, чиновник код магистрата	Лукић.
Маца, удовица	Ј. Поповићева.
Катица, жена нећага	Л. Хаџићева.
Ђира, слуга барићев	Вујић.

Збива се у Карловцима године 1874.

Поштовани претплатници умољавају се, да би изволели исплатити други део од своје прве претплате или у трговини браће Поповића или у вече на каси.

Поједини бројеви овога листа продају се обдан по 5 н. а вр. у српској народној задружној штампарији, у позоришној писарници и у вече на каси.

ПОЧЕТАК У 7 И ПО А СВРШЕТАК У 9 И ПО САХАТА.